

Betraktninger fra Fylkesmannen

På Hiimsmoen tar de i fra folk mobiltelefoner, forlanger urinprøver og fotfølger ungdommen om nødvendig. Men de legger dem aldri i bakken eller holder dem med tvang. Det er aldri noe som likner vold, forteller Åshild Vistnes van der Veen hos Fylkesmannen i Rogaland.

- Det er nesten aldri rapporter fra Hiimsmoen om bruk av tvang etter § 14 - altså tvang i akutte faresituasjoner, forteller hun videre. Åshild Vistnes van der Veen er assisterende avdelingsdirektør i helse og sosialavdelinga hos Fylkesmannen.

Denne type tvangsrapporter får de flere av fra andre institusjoner, og noe av tvangen som rapporteres er ulovlig. Hiimsmoen sender derimot i større grad enn andre barnevernsinstitusjoner, inn tvangsrapporter om urinprøver, inndragning av mobiltelefon og innskrenkning av bevegelsesfriheten.

LITE VOLD MOT VOKSNE

Fylkesmannen har tilsyn med alle barnevernsinstitusjonene i Rogaland, og for Hiimsmoen er det lovpålagt fire tilsyn i året.

Når de er på tilsyn spør de hver enkelt beboer om hvordan de har det, og van der Veen har inntrykk av at det er lite vold innad i ungdomsgruppene i alle barnevernsinstitusjonene i fylket, men det er noe vold retta mot de voksne. På Hiimsmoen er det lite av det også.

- Når vi spør beboerne på Hiimsmoen om hvordan de har det, svarer de at det er lite fysisk vold. Men det er konflikter der også – som utfrysing og mobbing.

Van der Veen understreker at en må være litt forsiktig med hva en sammenlikner.

- Det er bare Hiimsmoen som er Hiimsmoen. Det er vanskelig å sammenligne denne institusjonen med de andre. De jobber godt og har gode tall, og det er særlig den spesielle medlevertturnusen som gjør at de knapt kan sammenliknes.

INSTITUSJON ELLER FOSTERHJEM?

De siste åra har det vært mye søkelys på barnevernsinstitusjoner i Norge. Er det rett og slett sånn at en så langt det er mulig bør unngå institusjonsplassering? At en heller bør satse på fosterhjem? Åshild Vistnes van der Veen synes det er vanskelig å gi noe generelt svar på det.

- Dette dreier seg om enkeltpersoner og enkeltskjebner. Det er mange ungdommer som finner seg til rette på institusjoner - også på institusjoner der andre har hatt det veldig vanskelig. Mange hører hjemme på institusjon – ikke i fosterhjem. Noen loses kanskje over i fosterhjem etter hvert, men ikke

alle klarer det. Det er mange og ulike historier. Derfor er det vanskelig å si at de fleste bør unngå institusjoner, svarer hun.

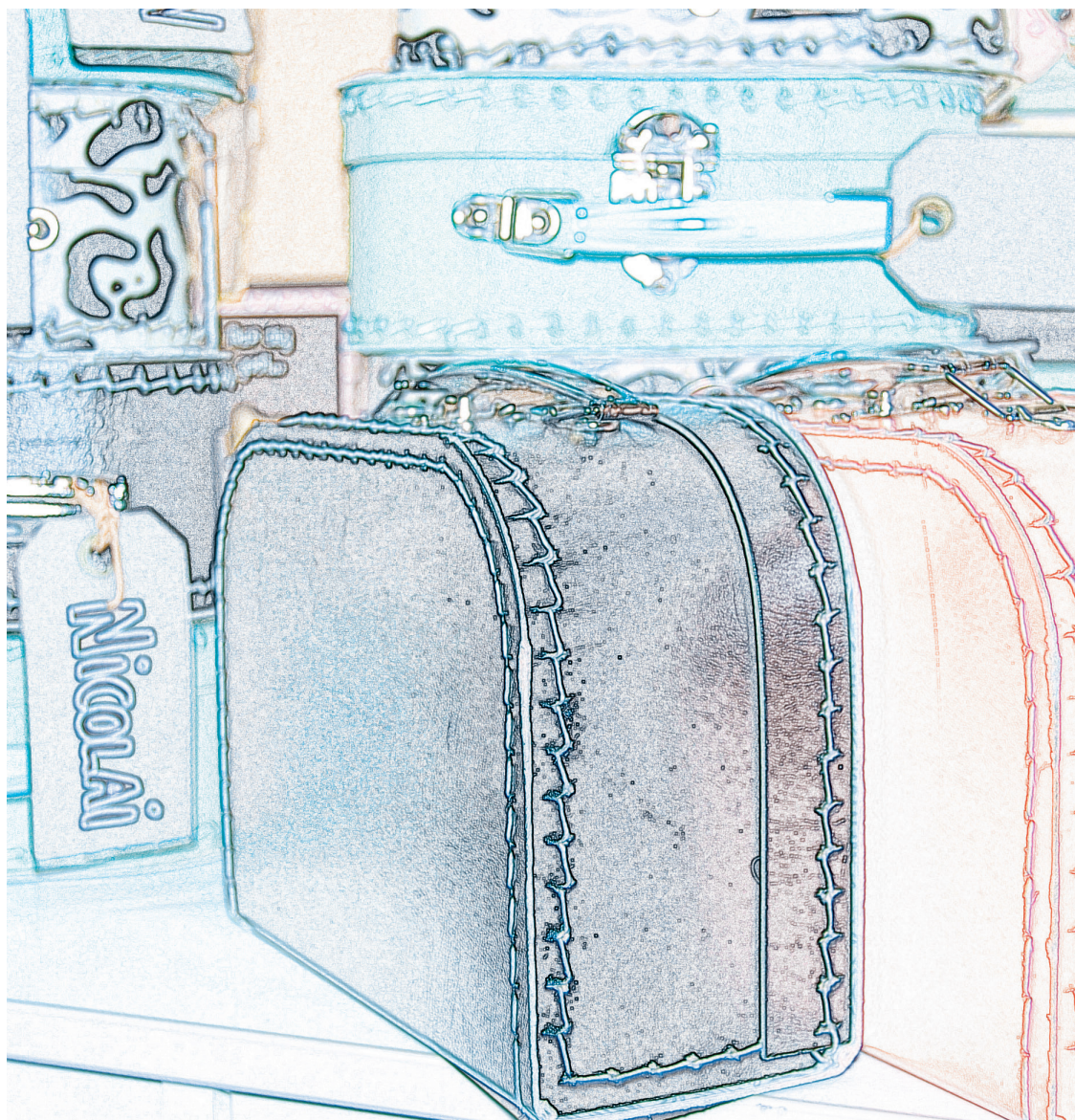
Rådgiver og barnevernpedagog hos Fylkesmannen, Anne Helen Meling Madland, deltar også i samtalen, og understreker hvor viktig det er at en har god kunnskap om den ungdommen som skal plasseres for at plasseringa skal bli riktig.

Når jeg snakker med de to har Madland nylig vært på et tilsyn på Hiimsmoen - en hel dag.

- Vi blir godt tatt i mot når vi kommer, og ungdommene er villige til å snakke med oss. Dette er en veldig spennende og kjekk del av jobben min, smiler hun.

IKKE NOE Å SKJULE

Hun opplever at de ansatte er åpne og behjelpelige med at de skal få snakke med ungdommene. Men det gjelder ikke bare for Hiimsmoen. Sånn synes hun det er overalt - de ansatte legger til rette både når de kommer på meldte

og uanmeldte besøk. De føler ikke at institusjonene har noe de ønsker å skjule.

Og Hiimsmoen ungdommene tar opp de samme temaene på tilsynsbesøkene som ungdommene i andre institusjoner – stort sett. Men ett tema går litt oftere igjen her: De kjeder seg.

- Hiimsmoen ligger litt avsides til, og mange ungdommer er opptatt av at de kjeder seg litt. Det kan ha med beliggenheten å gjøre. Mange kommer fra by og kan oppleve at det er lite aktivitet her. Det er en stor overgang.

Hiimsmoen skiller seg fra de andre institusjonene på mange måter – også i størrelse.

- De som har vært her en stund opplever det krevende når det kommer nye. Det er mer snakk om det her enn andre steder fordi de er så mange, forteller Madland.

Men også på Hiimsmoen går samtalene med tilsynet mest på hverdagslige ting,

som middagsmenyen, aktiviteter og tilbud, og hva slags kontakt de har med de voksne.

- Det virker som om ungdommene på Hiimsmoen øver seg på å formidle hvordan de har det - øver seg på å sette ord på opplevelser og følelser. Der er det alltid mange ungdommer som snakker – og som snakker lenge, avslutter Anne Helen Meling Madland.

Det forekommer altså knapt noe som likner på vold på Hiimsmoen, men mange av ungdommene har opplevd vold tidligere. Et av kjennetegna ved barn og unge som kommer til barnevernsinstitusjoner er nettopp at de ofte har med seg mye vold fra familie og nettverk. Det har i neste omgang ofte bidratt til at de har fått rusproblemer.

Når barn vokser opp med vold endrer de hjernen. Det norske hjelpeapparatet "glemmer" å utrede dette godt nok når

det er mistanke om ADHD – en glemmer å utrede omsorgsgiver, sier Per Isdal i neste artikkel. Han forteller at en del forskere i USA mener at så mange som 70 prosent av ADHD-barna er traumatiserte barn. Vi vet ikke hvordan dette er i Norge, men på Hiimsmoen møter ungdommene, uansett diagnose, trygge voksne som skaper oversiktelige situasjoner og er vennlige og kjærlige. Det er hemmeligheten der, tror han.